

Bijsnijden in Picasa

De veranderingen in **Picasa 3.6** en **3.8** spelen voor dit onderwerp een kleine rol en er zijn kleine verschillen in de schermafbeeldingen. Zie [Intro Picasa 3.6NL](#) en [Intro Picasa 3.8NL](#).

De letter **B** is nog niet afgehandeld, want **bijsnijden** is de belangrijkste correctie van bijna elke foto uit je verzameling en het zou dus erg vreemd zijn als dat bij jou nooit hoeft.

Papiersnijder

Toen ik in 1965 met fotograferen begon en korte tijd later ook zelf ging afdrukken, was de aanschaf van een papiersnijder één van de eerste hulpmiddelen in mijn kleine dokahoekje en bij het afwerken en inplakken van mijn vergrotingen.

Opmerking: het is belangrijk om te beseffen dat je met zo'n handsnijder tevens een andere belangrijke correctie kunt uitvoeren, namelijk het verhelpen van een storende scheefstand. Dat gaat daarmee in één moeite door, terwijl dit in Picasa verschillende handelingen zijn.

Er is geen gereedschap in huis dat sindsdien zo intensief is gebruikt. Vrijwel elke foto heeft erop gelegen en dat zijn er vele duizenden geweest. Het is nog steeds hetzelfde ding van een onbekend merk (het staat er zelfs niet op) - al 40 jaar lang en daarom heb ik er uit eerbied maar eens een foto van gemaakt:

Dat was nog in het analoge tijdperk en dat is bij mij pas in 2005 afgesloten. En gek genoeg wordt die snijder ook nauwelijks meer gebruikt, want ten eerste laat ik niet veel foto's meer afdrukken (dat doe ik bovendien al lang niet meer zelf) en ten tweede heb ik mijn digitale bestanden al nauwkeurig "op maat gebracht", zodat er zelden meer iets te snijden valt.

Camerakader

Camera's leveren foto's met een vaste verhouding tussen breedte en hoogte: meestal 4:3, maar bij de dure spiegelreflexcamera's 3:2 - net als vroeger bij kleinbeeldnegatieven.

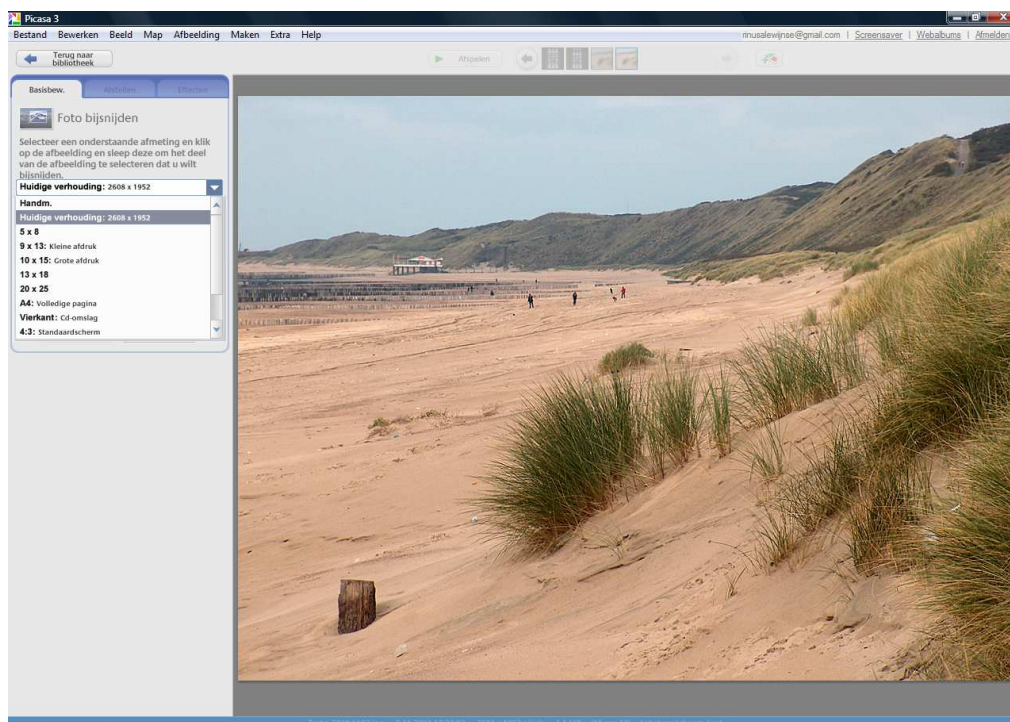
Het zou dus erg toevallig zijn als dat voor elke scène de optimale uitsnede is en daarom is **bijsnijden** de enige manier om die uitsnede te verbeteren, maar ook om storende details langs de randen weg te snijden, want die vallen je bij het maken van de foto vaak niet op. Vandaar dat **handmatig** (dus "op het oog") bijsnijden de standaardinstelling van Picasa moet zijn, want dan ben je helemaal vrij – ook al zul je er meestal naar streven om een zo groot mogelijk deel van de oorspronkelijke foto te behouden.

Opmerking: het kan gebeuren dat je voor een speciaal doel maar een klein gedeelte van de oorspronkelijke foto nodig hebt, maar als je dat van te voren had geweten, had je van dat detail beter een aparte foto kunnen maken om voldoende pixels te hebben.

Gebonden uitsnede

Ik wil het nu niet over die “vrije uitsnede” hebben (in Picasa nodeloos afgekort tot **Handm.**), want dit onderwerp komt natuurlijk nog aan bod bij [Corrigeren](#), maar over bijnijden om een bepaalde **verhouding** te krijgen voor een bepaald afdrukformaat of voor een bepaald beeldscherm. Die mogelijkheden daarvoor zijn namelijk in **Picasa 3.1** veel uitgebreider geworden dan ze voorheen altijd waren, want daarin had je maar 3 “formaten” en nu minstens 11. En in **Picasa 3.6** is er nog een optie toegevoegd, namelijk “eigen maten” (zie slot).

Het merendeel van die keuzemogelijkheden zie je hieronder in het linker paneel dat onder de basisbewerkingen valt, net zoals [rechtmaken](#) en [retoucheren](#) (ook nieuw in 3.1).

Opmerking 1: deze foto is nog praktisch oorspronkelijk en heeft een verhouding van 4:3 (1,33). Dit wordt links aangegeven bij “Huidige verhouding: 2608x1952”, want als je die getallen op elkaar deelt krijg je ook ongeveer 1,33. Deze verhouding kan ook in het lijstje worden gekozen en dat kan belangrijk zijn als je origineel een verhouding van 3:2 heeft.

Opmerking 2: alvorens te gaan bijnijden is eerst [rechtmaken](#) noodzakelijk omdat bijna elke foto per ongeluk een beetje scheef genomen is. Bij deze foto was dat ook het geval.

De vraag is nu: wanneer kun je (of moet je) een bepaalde verhouding gebruiken? Het antwoord is simpel: bijna nooit, tenzij er speciale eisen zijn zoals: de foto moet als afdruk in een bepaald lijstje passen zonder een passe-partout te gebruiken of de foto moet een bepaald scherm vullen zonder dat er zwarte streken overblijven.

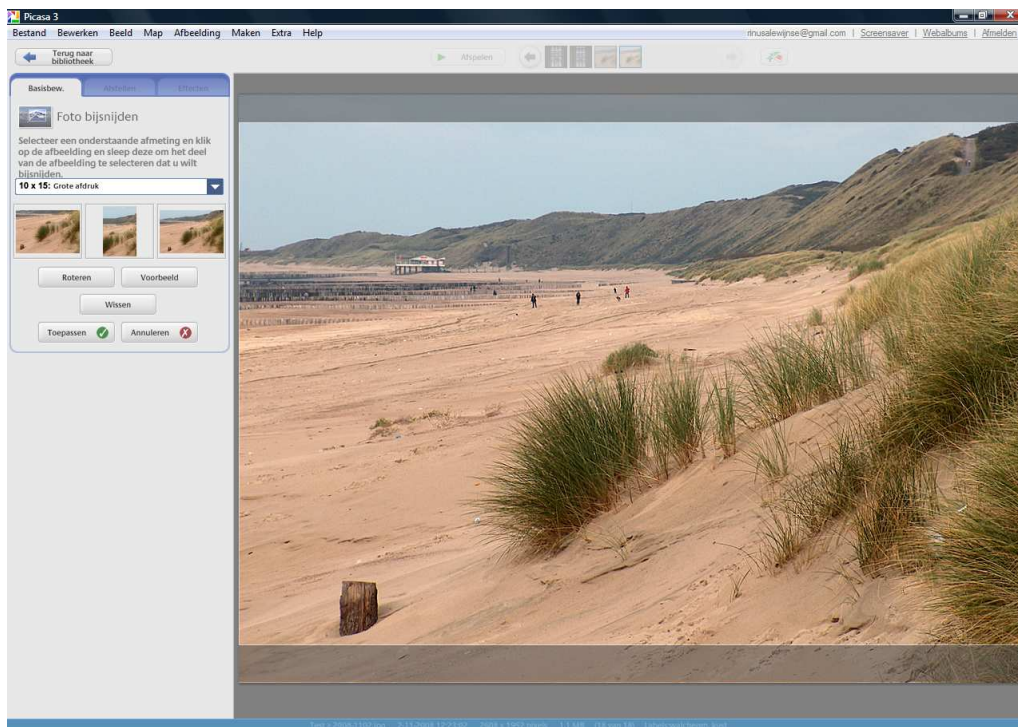
Dus in het algemeen kun je stellen: een foto moet gewoon **handmatig** (dus met een vrije verhouding) worden bijgesneden om een optimaal plaatje te krijgen (dat luistert vaak veel nauwer dan je zou denken), maar in bijzondere gevallen kan een **kopie** van het bestand worden benut om een uitsnede met een bepaalde verhouding te maken.

Dat zie je hieronder, waarbij ik gekozen heb voor een 3:2 verhouding die geschikt is voor een

afdruk op 10x15 formaat, maar in feite dus voor elk formaat met dezelfde verhouding.

Opmerking: met een “kopie” bedoel ik hier een kopie van het originele (dus nog onbewerkte) bestand in de Windows Verkenner, want als je dat al bijgesneden zou hebben, heb je vaak onvoldoende speelruimte meer voor een andere uitsnede. Zie [Opslaan](#).

Picasa doet dan 3 voorstellen (eigenlijk 6, want elk voorstel kun je kantelen) en ik heb het rechtse miniatuurtje gekozen waarbij er toevallig een snijkader wordt getoond dat de volle breedte van de foto neemt. Dat kader heb ik een beetje omhoog geschoven om niets van de duintoppen af te snijden en gelukkig bleef daarbij het paaltje linksonder helemaal in beeld en dat is in dit geval belangrijk omdat het een rol speelt in de dieptewerking van deze foto.

Dit is dus toevallig een uitsnede die best acceptabel is en om je daarvan te overtuigen, kun je even op de knop **Voorbeeld** klikken om te zien hoe het resultaat is en als dat niet bevalt, zal het toch vaak moeilijk zijn om een ander aanvaardbaar compromis te vinden.

Opmerking 1: met de knop “Wissen” verwijder je niet de foto, maar verdwijnt het snijkader.

Opmerking 2: de beste manier om een vrije uitsnede geschikt te maken voor een specifieke verhouding, is het toevoegen van aanvulrandjes als een kunstmatig passe-partout, maar dat kan in Picasa3 alleen bij afdrukken via je eigen printer (zie: [Afdrukken2](#)). En anders moet je dat (na exporteren) met een ander programma zoals IrfanView doen (zie: [Afdrukken 1](#)).

Verwarrende mogelijkheden

Juist vanwege het grote aantal mogelijkheden, is het zinvol om daar enige structuur in aan te brengen, want de presentatie in Picasa is nogal onlogisch. Maar dat komt omdat het eigenlijk niet om formaten gaat, maar om **verhoudingen** – dus men hinkt steeds op twee gedachten.

We moeten daarbij onderscheid maken tussen papiermaten en schermmaten en in beide gevallen heb je te maken met de klassieke en de moderne “maten”. Bovendien is er ook nog onderscheid tussen spraakgebruik en werkelijkheid, want wat men **A4** noemt, heeft een precieze maat van 21,0x29,7 cm en dat is een verhouding van 1,41 (ongeveer 7:5).

Maar die verhouding geldt voor alle A-formaten zoals A6 (10,5x14,8), A5 (14,8x21,0) en A3 (29,7x42,0), dus de keuze voor A4 is in feite een keuze voor alle A-formaten en de enige vraag die dan nog overblijft is of het bestand (na bijsnijden) nog voldoende pixels overhoudt om een kwaliteitsafdruk op A4 of zelfs A3 te kunnen maken.

De bijkomende vraag is dus: hoeveel pixels moeten er dan nog zijn?

Stel dat er voldoende pixels zijn en dat de foto ook optisch scherp genoeg is voor een afdruk op groot formaat. De fotoservice kan echter geen afdrukken op A3-formaat leveren, maar wel op "30x40" en dat is eigenlijk 30,5x40,6. Dat is echter niet een verhouding van 1,41, maar van 1,33 (dus 4:3) en dat wordt in het Picasa-lijstje een **standaardscherm** genoemd zoals de ouderwetse beeldbuizen met 800x600 of 1024x768 pixels.

Die aanduiding kan dus verwarring veroorzaken omdat je bij een scherm niet aan een afdruk denkt. Ook over benodigde pixels bestaan er veel bakerpraatjes en dan maakt het ook uit of je het over een afdruk of over een scherm hebt.

Dus je hebt een overzicht zoals hieronder nodig en zelfs dat is nog niet volledig:

Afdruk	BxH (cm)	B/H	B:H	Pixels minimaal
5x8	8,0x5,0	1,60	8:5	480x300
9x13	12,7x8,9	1,43	~7:5	760x530
10x15	15,2x10,1	1,50	3:2	900x600
11x15	15,2x11,4	1,32	4:3	900x680
13x18	17,8x12,7	1,40	~7:5	1070x760
15x21	21,0x15,2	1,38	~7:5	1240x900
18x24	24,0x17,8	1,35	~4:3	1440x1070
20x25	25,4x20,3	1,25	5:4	1520x1220
20x30	30,5x20,3	1,50	3:2	1830x1220
24x30	30,5x24,0	1,27	~5:4	1830x1440
30x40	40,6x30,5	1,33	4:3	2440x1830
40x50	50,8x40,6	1,25	5:4	2500x2000
50x60	61,0x50,8	1,20	6:5	2500x2080
50x75	75,6x50,8	1,49	3:2	2500x1690
A6	14,8x10,5	1,41	~7:5	890x630
A5	21,0x14,8	1,41	~7:5	1260x890
A4	29,7x21,0	1,41	~7:5	1780x1260
A3	42,0x29,7	1,41	~7:5	2520x1780
CD	12,0x12,0	1,00	1:1	720x720
Scherm	BxH (pixels)	B/H	B:H	Opmerkingen
Mini	320x240	1,33	4:3	Palmtops
Klein	640x480	1,33	4:3	Digilijstjes
Breed	800x480	1,66	5:3	Digilijstjes
Middel	800x600	1,33	4:3	Digilijstjes
Groot	1024x768	1,33	4:3	17" Beeldbuis
Extra groot	1280x1024	1,25	5:4	17/19" LCD
Breedbeeld	1024x600	1,71	~16:9	Netbook 10"
Breedbeeld	1440x900	1,60	16:10 (8:5)	Laptops
Breedbeeld	"1600x900"	1,77	16:9	Breedbeeld LCD

Opmerking 1: niet alle maten respectievelijk verhoudingen worden in het keuzelijstje van Picasa genoemd en niet alle maten zijn beschikbaar bij de gebruikelijke printservices.

Opmerking 2: "pixels minimaal" is gebaseerd op een afdrukresolutie van ongeveer 150 dpi voor redelijke kwaliteit. De vuistregel voor de beste kwaliteit is dat er aan pixels 100x de afmetingen in cm beschikbaar is – dat correspondeert met een resolutie van 250 dpi. Voor

formaten groter dan 30x40 is een lagere dpi acceptabel vanwege bekijken of afstand.

Opmerking 3: bij beeldschermen heb je te maken met sterk wisselende afmetingen, maar globaal ligt de resolutie rond 100 dpi. Wij zijn zo gewend aan deze relatief lage resolutie dat we die beelden toch als voldoende scherp ervaren, terwijl we ze op papier slecht zouden vinden. Een merkwaardig en niet goed te begrijpen verschil.

Voorbeeld 1

Nu is alles duidelijk: als je per e-mail een ogenschijnlijk aardige foto met slechts 640x480 pixels ontvangt, kun je die prima en schermvullend afbeelden op een digilijstje dat toevallig ook 640x480 pixels heeft. Maar om een scherm met 1280x1024 pixels te vullen, moet die foto te veel worden uitgerekt om nog mooi te kunnen zijn – tenzij die verslechtering door trucjes in het betreffende fotoprogramma wordt verdoezeld.

Evenzo kan dat fotootje met prima kwaliteit worden afgedrukt op creditcardformaat (5x8), maar slechts met matige kwaliteit op 10x15 formaat, tenzij je fotoprogramma ook die kwaliteit weet “op te pimpen” tot iets goeds – maar dat is onwaarschijnlijk.

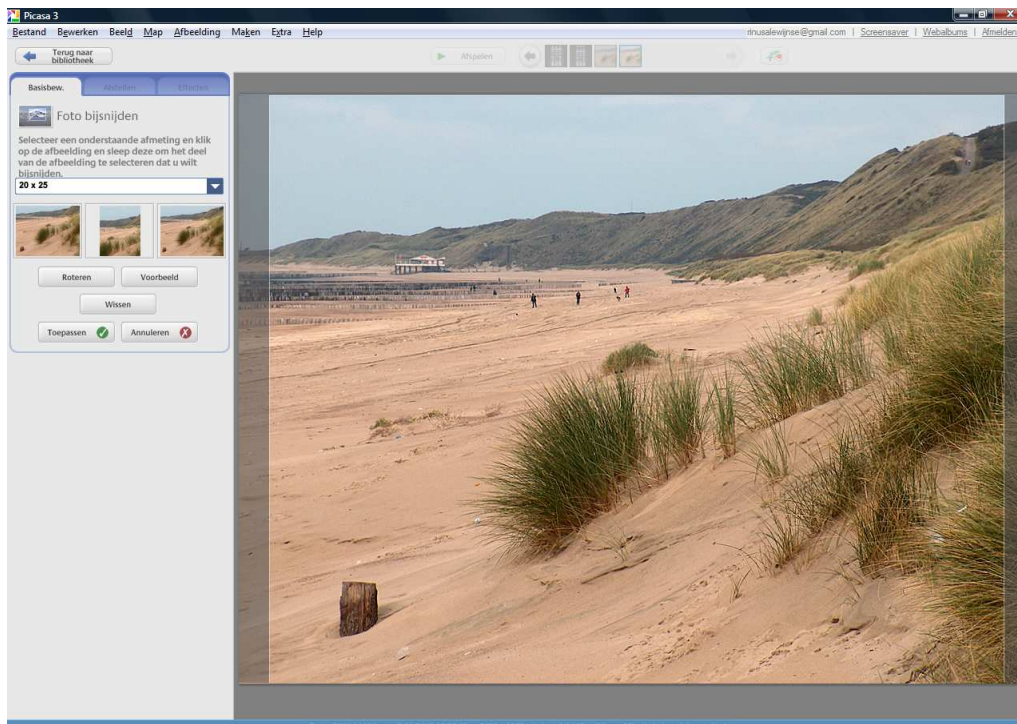
Maar uit een moderne en normaal ingestelde digitale camera komen bestanden met meer dan voldoende pixels voor elk beeldscherm en voor afdrucken tot A4 of groter, dus daarover hoef je niet in te zitten, tenzij je domme dingen met die bestanden gaat doen.

Voorbeeld 2

Er is nog een ander probleem, maar dat heeft te maken met de uiteenlopende verhoudingen van foto's: een niet-bijgesneden foto met een verhouding van 4:3 (vers uit je camera) past nu eenmaal niet goed op een velletje papier met verhouding 3:2 of op een scherm met een verhouding van 5:4 – zelfs al heeft die foto meer dan voldoende pixels.

Er moeten dus compromissen worden gesloten en het hangt helemaal van jou af hoever je hiermee wilt gaan:

1. Of je accepteert een afdruk met formaat 10x13,3 waar misschien toch teveel op staat
2. Of je snijdt de foto bij in een 3:2 verhouding zodat je wel een 10x15 afdruk krijg waar keurig op staat wat jij wilt en niet wat de printservice er toevallig nog op laat staan.
3. Of je accepteert dat er boven en onder de foto op je scherm een zwarte strook is (of links en rechts) of je snijdt de foto eerst bij in een 5:4 verhouding (die staat er helaas niet bij, maar als je 20x25 kiest, is het ook goed), bijvoorbeeld zoals hieronder:

Opmerking: breedbeeldschermen (ook van digilijstjes) hebben voor foto's het nadeel dat er brede zwarte stroken links en rechts zijn (de meeste foto's zijn immers niet geschikt voor een panoramische uitsnede) en dat vooral staande foto's (toch al in de minderheid) nog kleiner worden afgebeeld dan op een normaal scherm. Breedbeeldschermen zijn namelijk bedoeld voor speelfilms, dus meer geschikt voor grote TV-schermen.

Gaan we dit doen?

Nee, natuurlijk niet – niet uit laksheid, maar omdat het onzinnig is om je foto's “passend” te gaan maken voor een bepaald scherm, want volgend jaar heb je misschien een ander!

Foto's die de moeite waard zijn om in een **jaarmap** bewaard te blijven, moeten dus (na rechtmaken) gewoon **handmatig** worden bijgesneden zonder rekening te houden met een scherm of met een eventuele afdruk. Dat er dan op dat scherm bij de ene foto zwarte randen links en rechts zijn en bij een andere boven en onder en soms toevallig geen randen, neem je dan gewoon voor lief en dat blijkt in de praktijk helemaal geen bezwaar te zijn.

Voor alle andere toepassingen **exporteer** de daarvoor geselecteerde foto's naar een tijdelijke map. Dan kun je bij dit exporteren al rekening houden met je doel: voor een paar 10x15 afdrukjes bij het *Kruidvat* hoeven die bestanden immers geen 3200 pixels breed te zijn, want 1600 is ook al voldoende en zulke verkleinde bestanden uploaden heel wat sneller.

Of je dan alsnog die geëxporteerde foto's gaat bijsnijden naar een specifieke verhouding of aanvulrandjes gaat toevoegen of helemaal niets, hangt af van de eisen die je aan het resultaat stelt. Als je het niet storend vindt dat de ene afdruk bijna 10x10 is en de andere bijna 10x18 (om maar twee uitersten te noemen), hoef je die geëxporteerde foto's alleen maar naar de betreffende printservice te uploaden via hun bestelprogrammaatje of via hun website (zie: [Afdrukken 1](#)). De keuzemogelijkheden via de knop **Winkel** zijn meestal te beperkt.

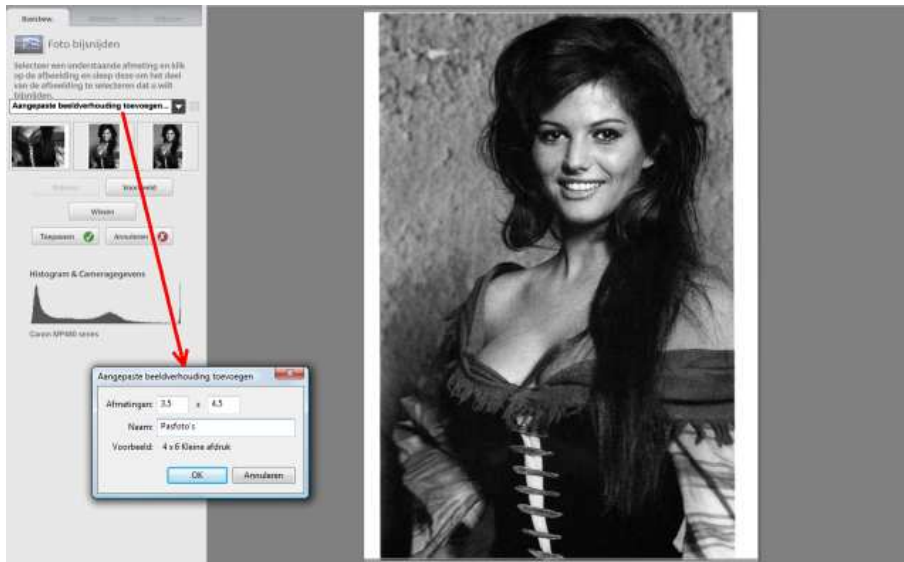
Maar ook voor een digilijstje of voor een dvd-speler kun je die exportbestanden optimaliseren en met een aangepaste volgordenummering op dat lijstje of op een cd zetten zodat ze in de juiste volgorde worden getoond. En zo zijn er vast nog meer toepassingsmogelijkheden.

Dan ben je verstandig bezig zonder dat je dit handen vol tijd kost en blijft je archief in tact. En daarmee heb ik het belang van het uitgebreide snijlijstje in Picasa voldoende gerelativeerd, maar daar had ik helaas heel veel woorden voor nodig!

Extra: eigen “maten”

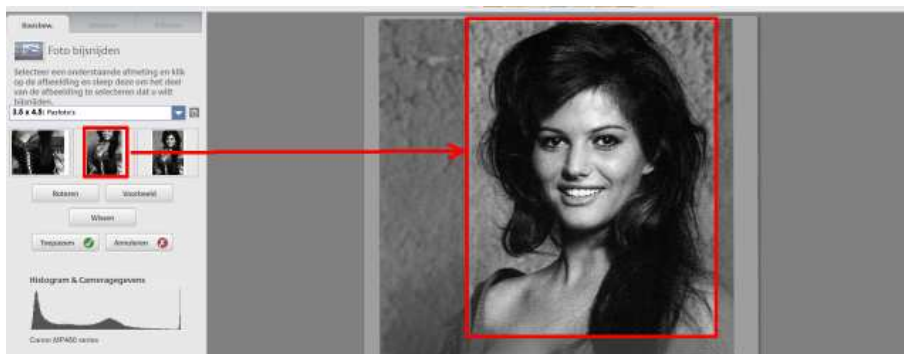
In Picasa 3.6 is er ogenschijnlijk niets veranderd of verbeterd aan het lijstje, maar helemaal links onderaan staan er toch twee nieuwe regels: **Aangepaste beeldverhoudingen** en **Aangepaste beeldverhouding toevoegen...**

Als ik op de laatste regel klik, verschijnt er een klein venstertje, waarin ik de gewenste maten en een passende omschrijving kan typen:

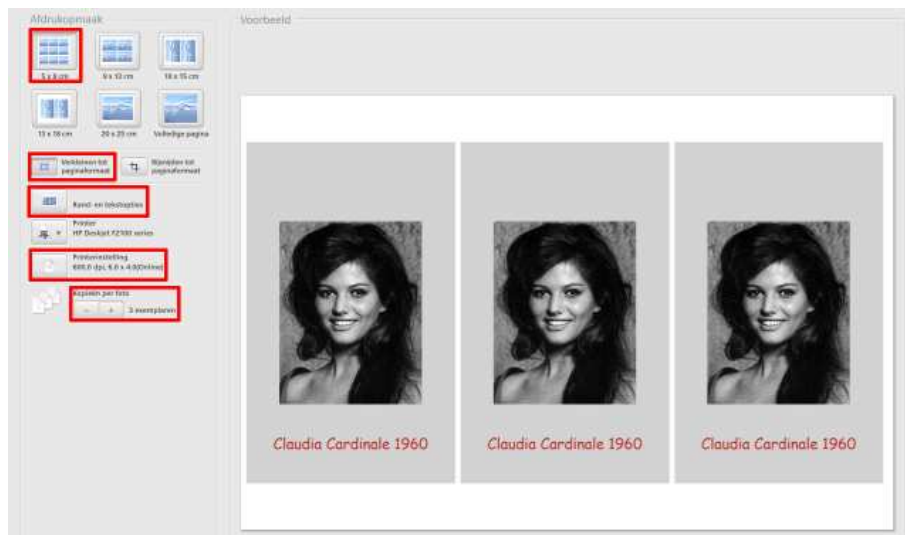

Als voorbeeld heb ik hier gekozen voor de maten van een pasfoto: 3,5x4,5 cm, ingetypt als 3.5 en 4.5 in de bovenste vakjes. Deze getallen zijn zowel een maat voor de gewenste snijverhouding als voor de gewenste maat in centimeters van de afdrukjes.

Hieronder zie je hoe ik het snijkader heb geplaatst en ingesteld, want een pasfoto moet een beetje degelijk zijn, anders gaan de ambtenaren blozen.

En als ik dan wil gaan afdrukken, kom ik in de problemen want de juiste maten komen niet voor en 5x8 cm is de dichtstbijzijnde maat. Maar door op de gok een brede rand in te stellen die ik later weg kan knippen, krijg ik de mooie *Claudia* toch keurig 3x op een 10x15 velletje:

Opmerking 1: in de afdrukopties wordt wel Pasfoto en Paspoort genoemd, maar die maten voldoen niet aan de Nederlandse norm. En Extra>Experimenteel>Pasfoto's klopt ook niet.

Opmerking 2: de zelf toegevoegde maten kun je ook weer wissen, want er staat een klein prullenbakje naast het keuzevenstertje in het bedieningspaneel (zie voorgaande afbeelding).

Er zullen nu wel weer vragen komen of er ook ovale en andere fantasievormen zijn en dan zeg ik maar: misschien via **Picnik** in Picasa 3.8.

Belangrijker is dat je in voorkomende en waarschijnlijk zeldzame gevallen een speciale snijverhouding kunt instellen en dat je bijgesneden foto dan (na exporteren) met **IrfanView** precies op een gewenste rare maat kunt afdrukken voor een bestand passe-partoutje.

Pixelmaten?

Ik kan niet genoeg benadrukken dat het bij snijden om de **verhouding** gaat en pas in de vervolgstap over de echte maten. Maar dat kunnen in plaats van centimeters ook pixels zijn en daarvan geef ik nu twee voorbeelden.

Stel dat je voor een website een banner nodig hebt die een maat van 880x250 pixels moet hebben. Je kunt echter met Picasa uit een foto (of collage) geen strookje met die "maten" snijden, maar wel met die verhouding, dus dan typ je 8.8 en 2.5 (of 88 en 25) in de vakjes en geef je die maatvoering de naam "Banner" of zoiets.

Dan maak je vervolgens de gewenste uitsnede en kies je onderaan **exporteren** en typ je 880 in het formaatvakje. Dan krijg je in een aparte map een keurig bestandje met 880x250 pixels dat je meteen naar de html-editor van je site kunt uploaden (zie ook [Formaat verkleinen](#)).

Nog zo'n voorbeeld: voor de omslag van een klein fotoboekje dat je bij *Albelli* wilt bestellen heb je uitsnede nodig die op formaat 40x15 zal worden afgedrukt - maar feitelijk iets groter, namelijk 44x19 omdat de overmaat wordt omgeslagen en onder de schutbladen wordt verborgen. Dan heb je dus een geschikte foto nodig die minstens 4000 pixels breed is en dat haal je zelfs met een 12 megapixel camera maar net.

De truc is dan om van de geselecteerde foto (die je uiteraard al netjes hebt gecorrigeerd) eerst een "stapelcollage" te maken om wel voldoende pixels te krijgen (zie [Formaat vergroten](#)) en daar dan vervolgens een strook uit te snijden die je op de verhouding 44/19 hebt ingesteld. Die uitsnede **exporteer** je dan in "origineel formaat" en dat "brede bestand" kun je dan uploaden naar het ontwerpprogramma voor je fotoboekje.

Op deze bewerkingsstappen kom je alleen maar als je een programma zoals Picasa grondig kent en dat geldt altijd, want anders wordt het aanmodderen – ook met andere programma's. Los daarvan geldt dat je na gebruik alle tussenstappen kunt opruimen - ook dat hoort erbij.